

Stegeborgs båtklubs medlemsblad

Ansluten till Östergötlands båtförbund

Ny toalettag

Den 1 april 2015 infördes det ett förbud mot att släppa ut toalettavfall från våra fritidsbåtar. Som de flesta känner till gäller förbudet i hela Sveriges sjöterritorium d.v.s. längs hela Sveriges kust, i alla sjöar och inre vattendrag. Förbudet gäller alla fritidsbåtar.

För er som inte känner till det försågs många välbesökta öar med miljöstationer i form av torrdass och sop-Major. Detta skedde i slutet på 70-talet och i början på 80-talet. Fördelen med dessa stationer är att toalettavfallet komposteras. Sedan dess har ingen utbyggnad skett.

Miljöstationen, i form av toalett och sop-Maja på Risö.

I Östergötlands skärgård finns det ca 50 miljöstationer utspridda från Bråviken i norr, Arkösund - S:t Anna skärgård - Tjust skärgård som ligger i söder. I Vättern finns dessa i Norra delen vilket är Askersunds skärgård där det finns 4 miljöstationer. Detta har bidragit till att nedsmutsningen på öarna och utsläppen av toalettavfall reducerats sedan de byggdes på -70 talet.

I Östergötland skärgård finns det i dagsläget endast ett mindre antal av alla gästhamnar och fritidsbåthamnar som har tillgång till en sugtömningsanläggning. I våra vatten närmast Stegeborg finns det bara fem kända sugstationer, vilka finns på följande platser, Arkösund vid kajen, Norrköpings segelsällskap i Arkösund, Tyrislöt samt

vid Fyrudden och Gryts varav. Det känns lite tråkigt att det inte finns någon på närmare håll. Detta innebär en omväg för oss som har segelbåt på minst 2 - 3 timmar för att tömma båttoaletten.

Jag tror inte någon av oss har lagt märke till någon anpassning eller förbättring med möjligheterna för fritidsbåtarna att lämna toalettavfallet i land inför den nya lagstiftningen som infördes den 1 april 2015.

I Lysekil valde tjuven fel däckanslutning och " slangande" direkt ur septitanken i stället för bränsletanken. Kanske detta är en lösning med sugstationerna?

Det finns ingen båtägare som inte sätter miljön och säkerheten i främsta ledet. På något sätt måste vi påverka beslutsfattare och politiker att utöka antalet toaletter på våra öar samt att det måste finnas tillräckligt med sugtömningsanläggningar i våra gästhamnar och fritidsbåthamnar.

Alexander Johansson

Förbundsrad ÖBF

Lördagen den 14 november hade Östergötlands båtförbund (ÖBF) sitt förbundsrad i Linköping, närmare betsstäm vid Scandic Ryd. Stegeborgs båtklubb är ansluten till ÖBF vilket i sin tur är ansluten till Svenska Båtunionen SBU.

Från Stegeborgs båtklubb deltog Malin Tyhni, Anders Karlsson, Ulf Rapp och Lena J Falk samt undertecknad.

Stegeborgs båtklubbs medlemsblad

Ansluten till Östergötlands båtförbund

Möte inleddes med att ÖBF:s ordförande Harald Mårtensson informerade om förbundets verksamhet. Vid mötet fick deltagarna information om olika aktiviteter som ÖBF anordnar.

Den 22 maj 2016 kommer det att anordnas en sjösäkerhetskurs i Arkösund. Nytt för 2015 var att ÖBF anordnar brand- och sjukvårdskurser i första hjälpen. Vid dessa kurser kommer instruktören ut till båtklubben eller till en annan lämplig plats/lokal som man kommer överens om med instruktören. Vi i Stegeborgs båtklubb kommer skicka två medlemmar till kursen i Arkösund samt att vi står med på listan för att få en brand och sjukvårdskurs, om den sker 2016 eller senare beror på om vi blir antagna i år.

Från förbundsmötet, ÖBF:s ordförande Harald Mårtensson informerar om ÖBF:s verksamhet.

Vid mötet var det flera föredragshållare inbjudna. Lina Petersson från Transportstyrelsen hade ett mycket intressant och informativt föredrag om toalettavfall från fritidsbåtar och den nya lagen som togs i bruk den 1 april i år. Under föredraget kunde deltagarna ställa frågor som Lina svarade på. Vid föredraget diskuterade man mycket bristen på sugstationer i våra hamnar. Personligen tyckte jag föredraget var mycket lärorikt och att man fick svar på alla frågor som man ställde.

I direkt anslutning till Transportstyrelsen föredrag informerade två studenter från

Linköpings universitet, Frida Tullsson och Johanna Arnstedt om deras arbete med att utreda toalettfrågan i våra fritidsbåtar vad det gäller tillgänglighet utsläpp mm. Syfte med deras föredrag vara att få hjälp av båtägare och deltagarna på mötet att rapportera hur de upplever tillgängligheten på toaletter och sugstationer. I skrivande stund håller studenterna att gå igenom det material i projektet som de hittills samlat in. Rapporten är tänkt att komma ut någon gång under 2016.

Lina Petersson från Transportstyrelsen informerar om den nya lagen som togs i bruk den 1 april 2015.

Ett intressant föredrag var också Toivo Stark och Gunilla Olsson från Karlsborg som visade upp bilder och berättade om sitt senaste äventyr då de seglade i fjordarna i Norge. Man blev mycket imponerad av vattenvägarna i fjordarna Norge som erbjöd vackra vyer med höga berg och mysiga byar. Det går nog inte att med ord beskriva hur vackert det ser ut och att man förstår hur upplevelsen kan vara.

Alexander Johansson

Vattentäta mobiltelefonfodral

Vattentäta mobiltelefonfodral räddar liv! 2015 har minst åtta personer som vi vet räddats till livet när de har kunnat larma efter att de hamnat i vattnet.

Detta för att de hade ett vattenskyddande fodral för ett par 100-

Stegeborgs båtklubs medlemsblad

Ansluten till Östergötlands båtförbund

lappar till att skydda sin mobil med. Nåväl en seglare i de norra skärgårdarna använde sig av en vanlig fryspåse och det fungerade även det.

Det räcker att du har kontakt med vilken mobiloperatör som helst för att komma fram på 112. Det måste alltså inte vara din egen operatör. Men ett visst problem är att det här bara funkar i en riktning: Du kan få kontakt via vilken operatör som helst. Men SOS-alarm eller Sjöräddningen kan bara ringa upp dig om din egen operatör har täckning.

En medelålders man på sydkusten välte med sin segeljolle på försommaren. Han var 1000 meter från land och det blåste ganska hårt. Först ringde han en kompis men som inte svarade för han var ute och klippte sin gräsmatta och hörde inte telefonsignalerna.

Den nödställda talade i alla fall in ett meddelande på kompisens svarare och stoppade sedan sin telefon i sin mössa. Sedan bestämde han sig för att med flytjacka och en åra som extra flythjälp simma mot land. Under tiden hade hans kompis hört meddelandet på telefon och begav sig ut att leta efter honom. Då kompisen fann den tomma båten larmade han sjöräddningen.

Det blev stort pådrag på en gång. Bekräftad PIW tillhör det som resulterar i stort pådrag omedelbart.

Sjöräddningssällskapet f.d. båt i Arkösund Rescue Östgöta. Bilden är inte kopplad till denna händelse.

Sjöräddningsledaren chansade och ringde på den simmande mannens

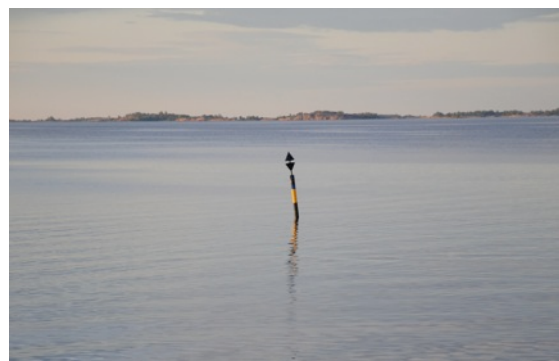
telefon. Mannen som simmade har inget minne av att han svarade bara att han plötsligt hörde en röst från mössan/huvudet. Sedan kunde han guida sjöräddningssällskapets båt mot sig när den visade sig. Vid det laget var han rejält nedkyld och hade återkommande krampanfall i åtskilliga timmar. Han hade då legat i 14-gradig vatten i minst 2 timmar.

Lars Göra Nyström

Ökända grund

För några år sedan pågick en tävling som hette Ökända grund. Den gick ut på att anmäla grund som ofta seglades på.

Grundet vid Risö anmäldes av två personer varav den ena är medlem av Stegeborgs båtklubb. När Söderköpings kommun uppmärksammades på detta beslöt man sig för att märka ut grundet med ett kardinalmärke. Det är nu två säsonger sedan märket kom på plats och enligt Sjöräddningssällskapet har de ingen rapporterad grundstötning sedan dess.

Ostmärket vid Risö, att säkerheten har ökat är alla säkert överens om.

Någon har hört sägas att det numera inte är något kul att ligga på Risö för det finns ju ingen underhållning längre när man sitter ute på udden...

Lars-Göran Nyström

Stegeborgs båtklubbs medlemsblad

Ansluten till Östergötlands båtförbund

Kanotolyckor

Under året har 5 personer omkommit, några har skadats allvarligt och ett flertal incidenter har inträffat i olyckor med kanoter. Det är betydligt fler än tidigare år. Ofta är det människor som hyr kanoter och har kanske inte alltid koll på väder och vind och är rätt utrustade.

I vissa fall är det lätt att förstå att man missförstår vädret. När SMHI varnar för hårda vindar är det vindstyrkor över 14 m/s. Vi med fritidsbåtar tycker väl att den gränsen går vid 7-8 m/s. För en kanotist som paddlar utmed en kust som saknar skydd av öar och skär går kanske gränsen redan vid 3-4 m/s. Då är det inte konstigt att den som är ovan kan råka illa ut. Men de flesta som omkommit i kanotolyckor gör det inte på grund av hårt väder. Det är snarare kallt vatten och i ett par fall strömmande vatten som har varit problemet. Nästan alla dödliga kanotolyckor inträffar i sötvatten. De som paddlar havskajaker i ytterskärgårdarna har hittills klarat sig bra även om några blivit sjöräddningsfall.

Damerna på bilden paddlar inte längre bort än att de kan skrika efter hjälp.

De flesta av oss som har större båtar har väl råkat ut för att man kan komma nära en kanotist som man inte har sett. Ofta är de svåra att se framförallt i motljus. Därför är det viktigt att som kanotist klä sig i starka, fluorescerande färger. Ett bra sätt är att måla paddelbladen med

fluorescerande färg och hålla sig undan i trafikerade områden. Ska man korsa en farled så ska man göra det på ett smalt ställe och vinkelrätt mot farledsriktningen. Det är något av ett mirakel att ingen dödsolycka inträffat på grund av kollision mellan en snabbgående motorbåt och en kanot. Kollisioner och tillbud har inträffat. Men ingen dödsolycka. Tack och lov.

Lars-Göran Nyström

Flytväst användandet

Visste ni att hundar är bättre än män när det gäller att använda flytväst. Varje år gör Transportstyrelsen en observationsstudie där vi fotograferar båtar. Hjälper till gör SXX, SSRS, Livräddningssällskapet, Svenska Båtunionen och en del privatpersoner. Vi gör det på 7 olika platser runt kusten. Resultatet är att vi får in flera tusen bilder. Varför gör vi detta? Jo, bilderna analyseras för vi vill se vilka slags båtar som förekommer, hur många som använder flytväst, om båtarna har räddningsstegar, hur många som har jolle osv. Spin-off-effekter är till exempel att vi kan räkna hur många båtar som styrs av en kvinna. Ska bli spännande att se om det ändrar sig under ett decennium.

Hunden Gordon gillar att bada. Dock är det bevisat att hundar använder flytvästar bättre än gamla gubbar.

Det här kan vi sedan jämföra med de svar vi får från båtlivsundersökningen.

Stegeborgs båtklubs medlemsblad

Ansluten till Östergötlands båtförbund

Vilka är då bäst på att använda flytvästar? Barnen är bäst följt av hundar. Kvinnor är något bättre än män men inte särskilt mycket. Stockholmare är möjligen bättre än Göteborgare. Äldre gubbar är klart sämst. Men gamla gummor är inte så flitiga flytväst-användare de heller. Kanske är flytväst användningen en generationsfråga?

Räknar man alla åldersgrupper, kön och båttyper är flytväst användningen ganska exakt 50%.

Lars-Göran Nyström

Dags att byta motor i båten

Man kan kostatera att det finns många båtar som är byggda under -70, -80 och -90 talet om man tar en promenad längs våra bryggor i hamnen. I dessa båtar finns det motorer som kan vara över 30 år gamla, de flesta är nästan minst 20 år. I många segelbåtar är de flesta motorer en till tvåcylindriga dieselmotorer

Här åker en trött Volvo Penta MD 2002 från -80 talet ut för att ersättas av en ny Volvo Penta D1-20.

De här gamla motorerna är ytterst robusta med starka gjutkonstruktioner och hög egenvikt. De borde kunna snurra hur länge som helst under de tänkta förutsättningarna bara motorn underhålls på rätt sätt. Det man kan

fråga sig är när det är dags att byta ut motorn i båten. Det vore idealiskt om man kunde förutsäga exakt när en motor i båten gjort sitt, men detta är tyvärr inte möjligt. Därför är det kanske bästa rådet att byta motor innan den gamla råkar ut för ett haveri.

Ett alternativ kan också vara att renovera motorn istället för att byta till en ny motor men det är ett alternativ att överväga. Hur man än vänder och vrider på saken, så åldras motorn och tiden kommer då det inte längre är ekonomiskt och förnuftigt att reparera eller renovera motorn. Utmaningen är att undvika reparationer och renoveringar som innebär stora investeringar i en motor som ändå inte kommer att ge den prestanda och tillförlitlighet som man vill ha.

Kommer man till beslutet att man vill byta ut motorn får man räkna med en kostnad för själva motorn samt övriga kostnader som tillkommer.

Några är uppräknade nedan.

Man måste byta ut kablar till tjockare dimension eftersom kapaciteten för laddningen är bättre vilket kräver grövre kablar. Anpassa avgassystemet och kylsystemet till den nya motorn samt se till att motorrumsventilationen är tillräcklig. Vidare kan det även innebära att man måste bygga om motorrummet eftersom den nya motorn tar stötte plats, oftast är det fler cylindrar på en ny motor som bygger på längden. Oftast måste man också byta propeller eftersom den gamla inte är anpassad för de nya hästkrafterna eftersom effekten på den nya motorn är större.

Själva bytet av motorn är inte så svårt om man är lite häändig, kan man byta motorn själv på en segelbåt så är besparingen omkring 20.000 - 30.000 kronor.

Volvo Penta D1. De flesta motorfabrikanter har kampanjer under hösten samt i anslutning till båtmässorna på våren.

Det finns många motortillverkare att välja i mellan, vilket motorfabrikat man väljer beror oftast på priset. Nu finns det också motortillverkare från Kina som konkurrerar mot de stora motortillverkarna men med lägre priser. När man väl bestämt sig för ett motorfabrikat får man inte glömma bort att man behöver support särskilt om man ska byta motorn själv.

Vad är fördelarna med en ny motor förutom att man får en bättre tillförlitlighet på motorn och ökad komfort. En viktig del är förstås miljön, en ny motor har bättre prestanda samtidigt som avgasemissioner och vibrationer är betydligt bättre än gamla motorer. Vad det gäller ekonomin så har nya motorer lägre bränsleförbrukning samt att värdet på båten ökar.

Alexander Johansson

Ordförande har ordet

Du har väl inte missat att anmäla dig till Kallsupen och årsmötet 2016.

Lördagen den 13 Februari slår vi upp portarna till Stegeborgs salonger. Årets tema är glitter & glamour (fri tolkning). Vi kommer att börja med det årliga Årsmötet.

Det kommer att bli jättekul att se så många uppklädda årsmötesdeltagare. För info ang anmälan kolla hemsidan.

I början av februari startar båtsäsongen med båtmässan i Göteborg för att en månad senare fortsätta i Stockholm, sen är det inte långt kvar ☺

Ibland kan man undra "varför tog vi upp båten"? Tror det är lika varmt nu som vissa kvällar i somras.

Under mellandagarna kommer en förarintygskurs att starta där intresset varit mycket stort.

Då vill jag avsluta med att önska alla Stegeborgare en **GOD JUL** och ett riktigt **GOTT NYTT ÅR**

Lena J Falk